

Investigating Prospective Teachers' Perceived Levels of Competence towards Measurement and Evaluation

İlke EVİN GENCEL¹

Durmuş ÖZBAŞI²

ABSTRACT. The aim of this study was to investigate the perceived competence level of prospective teachers (N=486) in terms of measurement and evaluation. The research was carried out at Canakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Education. The sample of the study consisted of 486 4th grade prospective teachers. In the process of data collection Competence Perception Scale towards Measurement and Evaluation (Karaca,2003) was used. The data were analyzed by the Mann-Whitney U and the Kruskal Wallis-H tests. Results derived from the analyses showed that the perceived competence level of prospective teachers was medium. It was found that prospective teachers feel that they were least competent in alternative measurement and evaluation techniques. The findings demonstrated that there were no significant differences of prospective teachers' perceived competence level in terms of gender; however in terms of measurement and evaluation, their competence level changed significantly accordance with departments and preparation for the Public Personnel Selection Examination.

Key words: Measurement and evaluation, teachers' competences, prospective teachers' competences

SUMMARY

Purpose and significance: Knowledge of measurement and evaluation is an important part of teacher competence. The quality of an educational system depends on how qualified and educated the teachers are. An effective teacher training process is necessary for competent teachers. Additionally, perceived levels of competence play a crucial role in shaping teachers and prospective teachers. Teachers should have the ability to measure and evaluate the needs of the students in order to be successful. On the other hand, studies indicate that both teachers and prospective teachers have some problems with measurement and evaluation. The purpose of this study was to investigate the perceived competence level of prospective teachers in terms of measurement and evaluation. The findings from this research will enable policy makers, administrators and educators to thoroughly understand the aspects of teacher competence.

Methods: In this study, the correlational descriptive method was used. The study group consisted of 4th grade students (N=486) of Canakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Education. 57.61% of the prospective teachers were female and 42.39% were male. In the process of data collection Competence Perception Scale towards Measurement and Evaluation (Karaca, 2003) was administered to the sample. The reliability co-efficient of the scale was calculated as 0.92. The data were analyzed by the Mann-Whitney U and the Kruskal Wallis-H tests.

Results: The findings demonstrated that prospective teachers' perceived competence level in terms of measurement and evaluation was medium. It was found that prospective teachers feel that they are least competent in alternative measurement and evaluation techniques. Their perceived competence level in terms of measurement and evaluation changed significantly in accordance with the departments and preparation for the Public Personnel Selection Examination, but there were no significant differences in terms of gender. A significant difference occurred in favour of primary school education and computer-instructional technologies education departments. Furthermore, the perceived competence level of prospective teachers who are preparing for the Public Personnel Selection Examination is higher than the others.

¹ Asst.Prof. Dr. Canakkale Onsekiz Mart University, ilke.evin@gmail.com

² Res. Ass. Ankara University, prgdurmus@yahoo.com

Discussion and Conclusion: This study showed that prospective teachers' perceived competence in terms of measurement and evaluation is at a medium level. This finding supports the results of other studies and indicates similar findings (Gelbal ve Kellecioğlu, 2007; Karaca, 2003; Kilmen, Akın Kösterelioğlu ve Kösterelioğlu, 2007). These finding should be considered during the development of teacher training curriculum. According to findings, prospective teachers feel that they are least competent in alternative measurement and evaluation techniques. It has also been concluded in some of the studies that the competence level in alternative assessment and evaluation techniques is insufficient (Gömlüksiz ve Kan, 2010; Sağlam Arslan, Devocioğlu Kaymakçı ve Arslan, 2009; Şaşmaz Ören, Ormancı ve Evrekli, 2011). It is obvious that further studies are needed regarding the support of prospective teacher in terms of measurement and evaluation. There should be a component of the teacher training curricula that focuses on interacting with students and understanding their needs.

Öğretmen Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Alanına Yönelik Yeterlik Algılarının İncelenmesi

İlke EVİN GENCEL¹

Durmuş ÖZBAŞI²

ÖZ. Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının (N=486) ölçme ve değerlendirme alanına yönelik yeterlik algılarını incelemektir. Araştırmanın örneklemini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Karaca (2003) tarafından geliştirilen Öğretmen Adayları İçin Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeğinden yararlanılmıştır. Veriler Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis-H testleri ile çözümlenmiştir. Analiz sonuçlarına göre öğretmen adayları genel olarak kendilerini orta düzeyde yeterli algılamaktadırlar. Öğretmen adaylarının kendilerini en yetersiz hissettikleri konunun alternatif ölçme teknikleri olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları onların cinsiyetleri açısından anlamlı farklılık göstermezken, öğrenim görülen anabilim dalı ve Kamu Personel Seçme Sınavı'na hazırlanma durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Ölçme ve değerlendirme, öğretmen yeterlikleri, öğretmen adaylarının yeterlikleri.

GİRİŞ

Bilim ve teknolojideki hızlı, yoğun ve birbirini tetikleyen gelişmeler, tüm alanları olduğu gibi eğitim alanını da etkilemektedir. Yaşam boyu öğrenme gereksinimi bireylere çok boyutlu eğitim verilmesini zorunlu kılmaktadır. Öğretmenlik mesleği çağdaş anlayışları kendine uyarlayabilen, farklı anlayışları eğitimin kalitesini arttırmak için kullanabilen bir meslek olduğu durumda nitelik de kendiliğinden artacaktır. Öğretmenlik mesleğinin niteliklerinin yükseltilmesi gerekliliği, bu durumun doğal bir sonucudur. Bu bağlamda toplumun niteliğinin artması eğitimin niteliğinin artmasına bağlıdır.

Öğretme-öğrenme sürecinin en önemli unsurlarından biri olan öğretmen, öğrenciyle sürekli iletişim içinde olan, yenilenen eğitim programlarını takip eden ve uygulayan, öğrenme öğretme sürecini yöneten ve değerlendiren kişidir. Öğretmenler, öğrencilerinin başarılarını çeşitli amaçlar doğrultusunda gözlemleyip değerlendirmektedir. Öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyini belirlemek, öğretim etkinliklerinin etkililiğini saptamak, öğrenme eksikliklerini ve güçlüklerini ortaya çıkararak öğrencinin akademik ve psiko-sosyal gelişimini desteklemek, değerlendirme sürecindeki önemli amaçlardandır (Demirtaşlı, 2007). Öğretmen yeterliğinin önemli bir boyutunu ölçme değerlendirme bilgi ve becerisi oluşturmaktadır (Çakan, 2004; Darling-Hammond, Wei ve Johnson, 2009; Mertler, 1999; Stiggins, 2001; Zhang ve Burry-Stock, 2003).

Öğretmenlerin öğrenci başarısı ve performansına ilişkin ölçme ve değerlendirme işlemlerini güvenilir ve geçerli bir şekilde yapabilmeleri için ölçme ve değerlendirme konusunda yeterli donanıma sahip olmaları gereklidir (Özbaşı, 2009). Öğrenme-öğretme sürecinde yapılan değerlendirmeler öğrenmenin gerçekleşme düzeyinin saptanması, süreçle ilgili öğretmene bilgi vermesi nedeniyle ayrı bir öneme sahiptir (MEB, 2008). Program geliştirme sürecinde benimsenen anlayışlar, ölçme ve değerlendirme anlayışını da doğrudan etkilemektedir. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında ölçme ve değerlendirme, öğretim sürecinin bir parçası olmalıdır ve öğrenme süreci boyunca her önemli noktada yer almalıdır (Gelbal ve Kellecioğlu, 2007). Bu bağlamda öğretmenlerin geleneksel ölçme yöntemleri olarak anılan kağıt kalem testlerini geçerli ve güvenilir biçimde uygulamanın yanısıra performans değerlendirme becerilerine de sahip olmaları beklenmektedir (Stiggins, 2001). Genel olarak öğretmenlerin ölçme değerlendirme alanında sahip olması gereken standartlar Amerikan Öğretmen Federasyonu, Eğitimde Ölçme Ulusal Konseyi ve Ulusal Eğitim Derneği tarafından (1990) belirlenmiş ve tüm dünyada kabul görmüştür. Bu standartlar ana hatlarıyla, uygun ölçme tekniklerini belirleme, uygulama, puanlama, geçerli ve güvenilir sonuçlara ulaşma, puanları yorumlama, yorumları eğitsel kararlarda doğru biçimde kullanma, değerlendirme sonuçlarını diğer eğitimciler, aileler ve öğrencilerle paylaşma, uygun olmayan ölçme tekniklerini ayırt etme ve uygulamaktan kaçınma olarak özetlenebilir. Öğrenci merkezli eğitim anlayışının yaygınlaşmasıyla birlikte bu standartlara performans

¹ Yrd. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ilke.evin@gmail.com

² Arş. Gör., Ankara Üniversitesi, prgdurmus@yahoo.com

değerlendirme, dereceli puanlama (rubrik), ürün seçki dosyası (portfolyo) gibi alternatif ölçme tekniklerinin kullanımı yeterliklerinin de eklendiği söylenebilir (Valli ve Renert-Ariev, 2002).

Linn (1990), öğrenme öğretme sürecinde uygun ölçme değerlendirme tekniklerinin kullanımının öğretmen eğitimiyle sağlanabileceğini vurgulamaktadır. Hizmet öncesinde ölçme değerlendirme yeterliklerini en üst düzeyde kazanan öğretmen adayları kuşkusuz öğrendiklerini hizmet sürecinde uygulayarak ölçme değerlendirme sürecinin niteliğini artırmada etkili olmaktadır (Goubeaud ve Yan, 2004; Ololube, 2008). Ölçme ve değerlendirme sürecinin yapılandırmacı öğrenme anlayışına uygun biçimde sürecin merkezinde yer almasını sağlamada özellikle hizmet öncesi öğretmen eğitiminin niteliği etkilidir (Shepard, 2000; Thomas ve ark., 2011). Stiggins (2001), öğretmenlerin uygun ölçme değerlendirme tekniklerini kullanmasının önündeki önemli engelin onların ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin düşük olmasından kaynaklandığını, bunun en önemli sebebinin ise hizmet öncesi öğretmen eğitimindeki yetersizlikler olduğunu ifade etmektedir. Nitekim McMillan (2004) da öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin öğretmen eğitim programlarıyla ilişkili olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca ölçme ve değerlendirme yeterliğinde bilgi düzeyi, beklenti, yeterlik inancı gibi etkenleri içsel, eğitim politikaları, sosyal çevre, öğrencilerin kültürel özellikleri gibi etkenleri de dışsal faktörler olarak sıralamaktadır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterliklerine ilişkin kendilerine yönelik algı ve inançlarının önemi açıkça görülmektedir. Bu ifadeyle tutarlı olarak bazı yazarlar ölçme ve değerlendirme yeterlik algısının ve ölçmeye yönelik tutumun ölçme değerlendirme etkinliklerinin başarılı biçimde uygulanmasındaki etkisini vurgulamaktadır (Alkharusi, 2009; Alkharusi, Kazem ve Al-Musawai, 2011; Mertler ve Campbell, 2005; Popham, 2006).

Eğitimin niteliği, öğretmenin niteliğiyle doğrudan ilişkilidir. Türkiye’de öğretmen eğitiminin kalitesini arttırarak, daha nitelikli öğretmen yetiştirme çalışmaları bir devlet politikası olarak benimsendiğinden 1990’lı yıllardan bu yana öğretmen eğitiminde kalite artırma arayışları devam etmektedir. Bu arayış içerisinde, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmeye ilişkin yeterli bilgiye sahip olmalarında, öğretmen eğitimi programlarının, eğitim fakültelerinin büyük görev ve sorumlulukları vardır. Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme alanındaki yeterlikleri, öğrenenin sınıf içi öğrenmelerdeki durumunu doğru anlama, doğru geri bildirimler verme ve eksiklikleri giderecek etkinlikleri planlama sürecini kolaylaştıracaktır (Özbaşı, 2009). Bu nedenle öğretmenliğe hazırlanan öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme alanında kendilerini yetiştirmiş olmaları büyük önem arz etmektedir. Özellikle son yıllarda öğretmen ve öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme alanındaki yeterliklerinin belirlenmesini konu edinen çalışmalar yapılmaktadır.

Alkharusi, Kazem ve Al-Musawai (2011) öğretmen adayları ile öğretmenlerin ölçme yeterliklerine ilişkin algılarını ve eğitimde ölçme sürecine yönelik tutumlarını karşılaştırdığı çalışmalarında, öğretmen adaylarının bilgi düzeyinin öğretmenlerin bilgi düzeyinden düşük olduğu, buna karşın öğretmen adaylarının yeterlik algılarının öğretmenlerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yavuz (2011) tarafından yapılan çalışmada eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin öğrenme öğretme süreci ve ölçme değerlendirmede genel olarak kendilerini yeterli gördükleri, öğretmen adaylarının yeterlik algılarının cinsiyet ve meslek tercihindeki isteklilik durumuna göre farklılaşmadığı, okul öncesi öğretmeni adaylarının yeterlik algılarının anlamlı düzeyde düşük olduğu saptanmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının kendilerini yeterli görmelerinin başlıca nedenlerinin yüksek öz-yeterlik inancı, deneyimli olma, yetersiz görmelerinin önemli nedenlerinin ise derslerin teorik işlenmesi ve deneyimsizlik olduğu belirlenmiştir.

Çoklar ve Odabaşı (2009) tarafından yapılan çalışmada, son sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartları açısından ölçme ve değerlendirme hizmetlerinde kendilerini iyi düzeyde yeterli gördükleri, öğretmen adaylarının yeterlik algılarının cinsiyete göre farklılaşmadığı, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri ile Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının Matematik Öğretmenliği öğrencilerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Antzoulatos (2008) orta öğretim kademesinde göreve yeni başlayan öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme uygulamalarında karşılaştıkları güçlükleri belirlemeye yönelik bir araştırma yapmıştır. Çalışmada, öğretmenlerin özellikle uygun madde tipini belirleme ve madde yazmada zorlandıklarını saptanmıştır. Araştırmacı öğretmenlerin diğer basamaklarda da zorluk yaşıyor olabileceklerini vurgulamıştır. Birgin ve Gürbüz (2008), sınıf öğretmeni adaylarının genel olarak öğrencilerin başarısını ve performansını belirlemede yazılı yoklama, çoktan seçmeli test ve soru-cevap testini daha çok kullanma eğiliminde olduklarını belirlemiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının alternatif

değerlendirme yöntemlerini uygulamaları için deneyim yaşama ve uygulama yapma ihtiyaçları olduğu belirtilmiştir. Çalışmada, sınıf öğretmeni adayları, ölçme ve değerlendirmeyi daha çok öğrencilerin eksiklerini belirleyip gidermek ve kazanımların elde edilme düzeyini belirlemek amacıyla yapacaklarını ifade etmiştir. Araştırmada ayrıca sınıf öğretmeni adaylarının yaklaşık % 58'inin kendini ölçme ve değerlendirme konusunda yeterli gördüğü saptanmıştır.

Doğan (2007) İlköğretim matematik öğretmenliği adaylarının ölçme değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin görüşlerini incelediği araştırmasında, matematik derslerinde ağırlıklı olarak klasik yazılı sınavların uygulandığı, alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının hemen hemen hiç kullanılmadığı bulgusunu ortaya koymuştur. Gelbal ve Kelecioğlu (2007) öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunları belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada, öğretmenlerin öğrenci başarısını belirlemede en çok geleneksel yöntemler olarak adlandırılan sınav türlerinde kendilerini yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin kendilerini yeterli gördükleri yöntemleri çok, kendilerini yetersiz gördükleri yöntemleri ise az kullandıkları belirlenmiştir. Çalışmada, ölçme ve değerlendirmede kendilerini yetersiz gören öğretmenlerin yetersizlik düzeylerinin, yeni programların gerektirdiği ölçme ve değerlendirme teknikleri ile tamamen arttığı belirtilmiştir. Öğretmenlerin yarısı ölçme yöntemlerini kullanmada sınıfların kalabalık oluşu, zaman yetersizliği ve testleri hazırlama zorluğu gibi sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmiştir. Genel olarak öğretmenlerin geleneksel ölçme yöntemlerini kullanmada orta, diğer yöntemleri kullanmada ise düşük düzeyde yeterlik algısına sahip olduğu saptanmış, öğretmenlerin ölçme aracı geliştirme ile ölçme yöntem ve tekniklerini etkili biçimde kullanma yeterliklerini geliştirmek için eğitime ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır.

Kilmen, Akın Kösterelioğlu ve Kösterelioğlu (2007), öğretmen adaylarının, yenilenen ilköğretim programının öngördüğü ölçme ve değerlendirme araç ve yaklaşımlarına ilişkin yeterlik algılarını incelemiştir. Araştırmada öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme araç ve yaklaşımlarına ilişkin olarak, kendilerini çoğunlukla yetersiz veya kısmen yeterli olarak algıladıkları saptanmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının, Türkçe öğretmeni adaylarına göre kendilerini daha yeterli algıladıkları belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının genel olarak çoktan seçmeli test hazırlama konusunda kendilerini yeterli olarak algıladıkları, performans değerlendirme, proje değerlendirme formu hazırlama, dereceli puanlama anahtarı hazırlama, ürün seçki dosyası hazırlama, özdeğerlendirme formu hazırlamada kendilerini kısmen yeterli algıladıkları, yapılandırılmış grid ile değerlendirme yapabilmede ise kendilerini yetersiz algıladıkları bulunmuştur. Çalışmada, öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmede eğitim eksikliklerinin olduğu vurgulanmıştır.

Çakan (2004) tarafından yapılan araştırmada ilk ve ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kendilerini yetersiz algıladıklarını belirlemiştir. Çalışmada ilköğretim öğretmenlerinin yaklaşık % 63'ü, ortaöğretim öğretmenlerinin yaklaşık % 83'ü kendilerini ölçme ve değerlendirmede yetersiz bulduklarını ifade etmiştir. Öğretmenlerin özellikle ölçme araçlarının geçerlik ve güvenilirliğini belirlemede sorun yaşadıkları saptanmıştır. Karaca (2003), öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik düzeylerini saptamaya yönelik bir ölçme aracı geliştirmek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmasında sınıf öğretmenliği, fen bilgisi öğretmenliği ve sosyal bilgiler öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin (N=1190) ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının orta düzeyin üzerinde olduğunu ancak bunun tatmin edici bir sonuç olmadığını belirtmektedir. Çalışmada sınıf öğretmenliği öğrencilerinin yeterlik algılarının fen bilgisi öğretmenliği öğrencilerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Ayrıca en düşük düzeyde sahip olunan yeterliğin “ölçme araçları türlerine uygun istatistiksel işlemleri bilme”, en yüksek düzeyde sahip olunan yeterliğin “sınav kağıdının düzeni ile ilgili ilkeleri sınavı hazırlarken uygulayabilme” olduğu belirlenmiştir. Zhang ve Bury Stock (2003) tarafından yapılan çalışmada da ilk ve ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme uygulamalarının neler olduğu ve öğretmenlerin bu alanda kendilerini ne düzeyde yeterli algıladıkları araştırılmıştır. Çalışmada ortaöğretim öğretmenlerinin genellikle objektif testleri kullandıkları ve kendilerini ilköğretim öğretmenlerine göre daha az yeterli hissettikleri, ölçme ve değerlendirme uygulamaları sırasında daha çok kaygı yaşadıkları belirlenmiştir. İlköğretim öğretmenlerinin ise performans değerlendirmeye ağırlık verdikleri ortaya konmuştur. Çalışmada ölçme ve değerlendirme yeterliliğinde hizmet öncesi öğretmen eğitiminin önemi vurgulanmıştır.

Alanyazındaki araştırma bulguları, öğretmen ve öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çeşitli sorunlar yaşadığını göstermektedir. Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme

yeterliklerinin öğretmen eğitim programlarıyla ilişkisi ve öğretmen adaylarının kendilerine yönelik algılarının önemi göz önüne alınarak bu çalışmada geleceğin bireylerinin yetiştirilmesinde ve öğretim programlarının uygulanmasında rol alacak olan öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki yeterlik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın alt amaçları aşağıdaki gibidir:

1. Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları hangi düzeydedir?
2. Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme algıları cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme algıları öğrenim gördükleri anabilim dalına göre farklılaşmakta mıdır?
4. Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme algıları Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) için ek hazırlık yapma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma evrenini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Lisans programını tamamlamak üzere olmaları bakımından örneklem olarak son sınıf öğrencileri seçilmiştir. Bu bakımdan çalışmada olasılık temelli olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme kullanılmıştır. Katılımcıların (N=486) %57,61'i kadın, %42,39'u erkektir. Örneklem grubundaki öğrencilerin öğrenim gördükleri anabilim dalı açısından dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo1. Öğretmen adaylarının anabilim dallarına göre dağılımı

Anabilim Dalı	f	%
Okul Öncesi Öğrt.	55	11,3
Yabancı Diller Öğrt.	58	11,9
Müzik Öğrt.	48	9,9
Türkçe Öğrt.	55	11,3
Resim Öğrt.	51	10,5
Fen Bilgisi Öğrt.	68	14,0
Bilg. ve Öğr. Tekn. Öğrt. (BÖTE)	77	15,8
Sınıf Öğrt.	74	15,2
Toplam	486	100

Ölçme Aracı

Araştırmada Karaca (2003) tarafından geliştirilen, likert tipi 30 maddeden oluşan ölçme ve değerlendirme yeterlik algısı ölçeği kullanılmıştır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 150, en düşük puan 30'dur. Ölçeğin aralık genişliği, alınabilecek en yüksek ve en düşük puan farkının grup sayısına oranı ile (Tekin,1993) belirlenmiştir. Buna göre; 30-54 puanlar yetersiz ,55-79 puanlar kısmen yeterli, 80-104 puanlar orta düzeyde yeterli, 105-129 puanlar oldukça yeterli ve 130-154 puanlar yeterli şeklinde değerlendirilmiştir. Ölçeğin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0,92 olarak bulunmuştur.

İşlem

Araştırmada verilerin çözümlenmesi için SPSS 17.00 programı kullanılmıştır. Önem denetim düzeyi 0,05 olarak belirlenmiştir. Örneklemin anabilim dalı açısından dağılımını belirlemek için frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. İlk alt amaç için aritmetik ortalama ve standart sapma belirlenmiştir. Diğer alt amaçlar için normallik varsayımını sınamada en güçlü test olduğu ifade edilen (Park, 2008; Razali ve Wah, 2011) testi ile dağılımın normalliği incelenmiştir. Kolmogorov- Smirnov testi sonucuna göre değişkenlerin $p < .05$ normal dağılım göstermediği bulunmuştur. Ayrıca çarpıklık

katsayısı incelenmiş ve -2,09 olarak hesaplanmıştır. Bu nedenle bu çalışmada nonparametrik testler kullanılmıştır. Cinsiyet ve KPSS'ye hazırlık durumu değişkenleri için Mann-Whitney U testi, anabilim dalı değişkeni için Kruskal Wallis-H testi yapılmıştır. Kruskal-Wallis testi sonucunda anlamlı çıkan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U testi yapılmıştır.

BULGULAR

Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının hangi düzeyde olduğunu belirlemek için ölçekteki maddelerin ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış sonuçlar Ek 1'de sunulmuştur.

EK1'de verilen öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları orta düzeydedir ($\bar{X}=3,49$). Alınan ortalama puan oldukça yeterli aralığının alt sınırındadır. Öğretmen adayları, en çok ölçme sonuçlarına göre öğrencilerin eksik yönlerini belirleme konusunda kendilerini yeterli gördüklerini belirtmiştir. Katılımcılar alternatif ölçme teknikleri hakkında bilgi sahibi olma ve yine bu maddeyle ilişkili görünen akran değerlendirme formları hazırlama ile ölçme araçları türlerine uygun istatistik işlemler yapmada kendilerini yeterli algılamamaktadır.

Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Cinsiyet değişkeni açısından Mann-Whitney U testi sonuçları

Gruplar	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	280	260,34	72895,2	30428,26	0,134
Erkek	206	251,21	51749,26		

Tablo 2'ye göre kadın öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algısına ilişkin görüşlerine ait sıra ortalaması (260,34) erkek öğretmen adaylarının sıra ortalamasından (251,21) yüksektir. Ancak Mann Whitney U testi sonuçlarına göre sıra ortalamaları arasında gözlenen bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı değildir ($U=30428,26$, $p>.05$).

Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının onların öğrenim gördükleri anabilim dalı açısından anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal-Wallis testi sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Anabilim dalı değişkeni açısından Kruskal-Wallis testi sonuçları

Anabilim Dalı	n	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
1.Okul Öncesi Öğrt.	55	234,75	7	69,494	0,00	8-1; 8-2; 8-3; 8-4;
2.Yabancı Diller Öğrt.	58	254,67				8-5; 8-6; 7-2; 7-3;
3.Müzik Öğrt.	48	157,74				7-5; 7-6; 5-2
4.Türkçe Öğrt.	55	228,74				
5.Resim Öğrt.	51	165,26				
6.Fen Bilgisi Öğrt.	68	236,65				
7.Bilg. ve Öğr. Tekn. Öğrt.	77	277,45				
8.Sınıf Öğrt.	74	332,73				

Tablo 3 incelendiğinde grupların sıra ortalamalarının farklılaştığı görülmektedir. Sınıf öğretmenliği ile bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmenliği öğrencileri en yüksek, müzik ve resim öğretmenliği öğrencileri ise en düşük sıra ortalamasına sahiptir. Sıra ortalamaları arasında gözlenen farklılıklar istatistiksel açıdan anlamlıdır ($X^2=69,494$, $p<.05$). Grupların sıra ortalamaları arasında görülen önemli farklılığın kaynağı ikili Mann Whitney U testleri ile belirlenmiştir. Buna göre sınıf öğretmenliği öğrencilerinin sıra ortalaması okul öncesi, yabancı diller, müzik, türkçe, resim ve fen bilgisi öğretmenliği öğrencilerinin sıra ortalamasından anlamlı düzeyde yüksektir. Ayrıca BÖTE ile

yabancı diller, müzik, resim ve fen bilgisi öğretmenliği arasında BÖTE lehine, yabancı diller öğretmenliği ile resim öğretmenliği arasında yabancı diller öğretmenliği lehine anlamlı farklılıklar olduğu gözlenmiştir.

Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının onların KPSS için ek hazırlık yapma durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. KPSS’ye ek hazırlık yapma durumu açısından Mann-WhitneyU testi sonuçları

Gruplar	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
KPSS Ek Hazırlık Yapanlar	268	339,93	91101,24	18798	0,00
KPSS Ek Hazırlık Yapmayanlar	218	195,73	42669,14		

Tablo 4’e göre KPSS için ek hazırlık yapan öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algısı ölçeğinden elde ettikleri sıra ortalaması KPSS’ye ek hazırlık yapmayan öğretmen adaylarının sıra ortalamasından yüksektir. Sıra ortalamaları arasında gözlenen bu farklılık istatistiksel olarak anlamlıdır (U=18798, p<.05). Başka bir ifadeyle, KPSS’ye ek hazırlık yapan öğretmen adaylarının yeterlik algıları düzeyleri açısından kendilerini daha yeterli gördükleri söylenebilir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Program geliştirme sürecinin etkili biçimde sürdürülebilmesinde programa devam eden bireylerin program ile hedeflenen özelliklere sahip olma durumlarını belirlemeye yönelik araştırma bulguları, önemli veri kaynağı olarak görülmektedir. Bu çalışmada öğretmen adayları için önemli içsel faktörlerden olan ölçme ve değerlendirme yeterlik algısı incelenmiştir. Araştırma bulguları öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Alınan ortalama puan, oldukça yeterli aralığının alt sınırındadır. Gelbal ve Kellecioğlu (2007), Karaca (2003) ile Kilmen, Akın Kösterelioğlu ve Kösterelioğlu (2007) da öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmede orta düzeyde yeterli olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Öte yandan Birgin ve Gürbüz (2008), Çoklar ve Odabaşı (2009), Yaman ve Karamustafaoğlu (2011), Yavuz (2011) ve Yeşil, (2009) öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algısının ortalamanın üzerinde olduğunu belirlemiştir. Eldeki araştırma bulgularının alanyazın ile tutarlı olarak öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının ortalamanın üzerinde ancak istenen düzeyde olmadığını göstermektedir.

Öğretmen adaylarının kendilerini en çok ölçme sonuçlarına göre öğrencilerin eksik yönlerini belirleme konusunda yeterli gördükleri belirlenmiştir. Araştırmanın önemli bulgularından biri öğretmen adaylarının yapılandırmacı öğrenme sürecinin en önemli öğelerinden olan alternatif ölçme teknikleri hakkında kendilerini yeterli algılamamalarıdır. Gömleksiz ve Kan (2010), Sağlam Arslan, Devecioğlu Kaymakçı ve Arslan (2009), Şaşmaz Ören, Ormancı ve Evrekli (2011) tarafından yapılan çalışmalarda da öğretmen adaylarının yapılandırmacı öğrenme anlayışının gerektirdiği alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri hakkında yeterliklerinin düşük düzeyde olduğu bulunmuştur. Bu bağlamda öğretmen adaylarının genel anlamda ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin istenen düzeyde olmaması ve özellikle alternatif ölçme teknikleri hakkında kendilerini yetersiz algılamaları bu konuda bazı önlemlerin alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu doğrultuda Ölçme ve Değerlendirme dersinin uygulamalı olarak işlenmesi önerilebilir. Teorik bir ders olarak programda yer alan Ölçme ve Değerlendirme dersi için uygulama saatlerinin eklenmesi öğretmen adaylarının bu derste uygulama yapmalarına olanak sağlayacaktır. Bu çalışmada öğretmen adaylarının alternatif ölçme teknikleri dışında kendilerini daha az yeterli buldukları diğer konuların madde ve test istatistiklerine ilişkin olduğu bulunmuştur. Bu bulgu da göz önüne alındığında öğretmen eğitim programlarında Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları adlı ayrı bir dersin bulunması önerilebilir. Ayrıca okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin daha ayrıntılı gözlem yapımları ve alternatif ölçme tekniklerini uygulamaları sağlanabilir. Öğretim

elemanları öğretmen adaylarına gerekli rehberliği yapmalı, kendi ders değerlendirme süreçlerinde alternatif ölçme tekniklerine yer vermelidir.

Bu araştırmada öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılaşma göstermediği belirlenmiştir. Alanyazındaki bu bulguyu destekleyen araştırmalar (Coşkun, Gelen ve Öztürk, 2009; Çoklar ve Odabaşı, 2009; Yaman ve Karamustafaoğlu, 2011; Yavuz,2011) ölçme ve değerlendirmede yeterlik algısının cinsiyet değişkeninden bağımsız olduğunu düşündürmektedir.

Çalışmada, öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları, öğretmen ve öğretmen adayları bakımından yapılan çalışmalar ile tutarlı olduğu görülürken, öğrenim görülen anabilim dalı açısından farklılık gösterdiği belirlenmiştir (Çoklar ve Odabaşı, 2009; Gökçe, 1999; İzci, 1999; Karaca, 2003; Yavuz, 2011). Sınıf öğretmenliği ve BÖTE anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin ölçme ve değerlendirmeye ilişkin yeterlik algılarının diğer anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerden yüksek olduğu bulunmuştur. Resim ve müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin ise en düşük yeterlik algısına sahip olduğu saptanmıştır. Uslu (2003) tarafından yapılan çalışmada fen eğitimi anabilim dalı ile yabancı diller eğitimi anabilim dalı öğrencileri arasında farklılık bulunmamış olması eldeki araştırma bulgusu ile paralel bir diğer sonuçtur. Karaca (2003) ve Yavuz (2011) tarafından yapılan çalışmalarda da sınıf öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının diğer öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu ortaya konmuştur. Söz konusu çalışmalarda bu sonucun sınıf öğretmeni adaylarının güdülenmişlik düzeylerinden, BÖTE öğrencilerinin ise sahip oldukları teknik donanımı ölçme ve değerlendirme uygulamalarında da kullanmalarından kaynaklanmış olabileceği ifade edilmiştir. Bu bulgunun etkili bir öneriye dönüştürülebilmesi için öncelikle örneklemin söz konusu anabilim dallarına devam eden öğrencilerden oluşturduğu nitel araştırma yöntemi ile derinlemesine çalışmalar yapılması önerilebilir. Resim ve müzik eğitim anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin yeterlik algılarının düşük olma sebebi de nitel araştırma yöntemleri ile belirlenebilir. Evin Gencil ve Saracaloğlu (2009) tarafından yapılan nitel/nicel tekniklerin birlikte kullanıldığı araştırmada; resim ve müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin, öğretmenlik meslek bilgisi derslerine yönelik aktif ve pasif direnç davranışlarına en yüksek oranda sahip olan öğrenciler olduğu saptanmıştır. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde söz konusu öğrencilerin kendilerini öğretmen adayı değil de daha çok sanatçı adayı olarak gördükleri belirlenmiştir. Bu bulgunun eldeki araştırmada ulaşılan sonuçla tutarlı olduğu söylenebilir. Özellikle söz konusu anabilim dallarında düzenlenecek seminerler ve öğretmen deneyimlerini paylaşma toplantıları mesleki bilinci artırmaya yönelik öneriler olarak düşünülebilir.

Öğretmen adaylarının görevlerine atanmaları için KPSS’de başarılı olmaları gerekmektedir. Örnekleme yer alan öğrencilerin yarısından fazlasının KPSS için ek çalışma yaptığı ve ek çalışma yapan öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmeye yönelik yeterlik algılarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu etkili zaman yönetiminin ve çalışmaya ayrılan sürenin yeterlik algısını olumlu etkilediği yönündeki bulgularla (Gürşimşek, 2002; Schunk, 1991; Schunk ve Zimmerman, 1994; Woolfolk ve Hoy, 1990; Zimmerman, 2008) tutarlıdır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının yeterlik algılarının artırılması için onlara zaman yönetimi becerileri kazandırmaya dönük eğitim verilmesi önerilebilir. Bunların yanısıra öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarına ilişkin genellemelere ulaşmak için farklı üniversitelerde öğrenim gören örneklem üzerinde çalışılmasının, araştırma bulgularının karşılaştırılmasının, çeşitli öğrenme öğretim yöntemlerinin yeterlik algısı üzerindeki etkilerini belirlemeye yönelik deneysel çalışmalar yapılmasının öğretmen eğitim programlarının geliştirilmesi ve uygulanması sürecine önemli veriler sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Alkharusi, H. (2009). Correlates of teacher education students' academic performance in an educational measurement course. *International Journal of Learning*, 16, 1-15.
- Alkharusi, H., Kazem, A.M. ve Al-Musawai, A. (2011). Knowledge, skills, and attitudes of preservice and inservice teachers in educational measurement. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 39 (2), 113-123.
- American Foundation of Teachers, National Council on Measurement in Education, & National Education Association. (1990). Standards for teacher competence in educational assessment of students. *Educational Measurement: Issues and Practice*, 9 (4), 30-32.

- Antzoulatos, E. (2008). *Beginning secondary teachers and student assessment: Perceptions and experiences of assessment as a pedagogical challenge*. The University of Sydney, Faculty of Education and Social Sciences.
- Birgin, O., ve Gürbüz, R. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 163-179.
- Coşkun, E., Gelen, İ. ve Öztürk, E. P. (2009). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretimi Planlama, Uygulama ve Değerlendirme Yeterlik Algıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (12), 140-163.
- Çakan, M. (2004) Öğretmenlerin Ölçme-Değerlendirme Uygulamaları ve Yeterlik Düzeyleri: İlk ve Ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37 (2), 99-114.
- Çoklar, A. N. ve Odabaşı, H. F. (2009). Eğitim Teknolojisi Standartları Açısından Öğretmen Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Özyeterliklerinin Belirlenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 28, 1-12.
- Darling-Hammond, L, Wei, R. C. ve Johnson, C. M. (2009). Teacher preparation and teacher learning: A changing policy landscape. In G. Sykes, B. Schneider ve D. N. Plank (Eds.). *Handbook of education policy research*. (pp. 613-636). New York: Routledge.
- Demirtaşlı, Ç. N. (7 Eylül, 2007). CİTO Türkiye Öğrenci İzleme Sistemi Sosyal Bilgiler Alanı. *CİTO-Türkiye 1. Konferans Bildirileri*, 40-47, ODTÜ, Ankara.
- Doğan, M. (5-7 Eylül 2007). İlköğretim Matematik Aday Öğretmenlerini Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımlarına İlişkin Görüşleri. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi.*, Tokat. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 1 -16.
- Evin Gencil, İ. ve Saracaloğlu, A. S. (1-3 May 2009). Assesment of resistant behavior of the candidate teachers toward the teaching certificate courses in terms of different variables. I. International Congress of Educational Research, Books of Abstract Presentations, p. 144, Canakkale/Turkey.
- Gelbal, S. ve Kellecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin Ölçme Ve Değerlendirme Yöntemleri Hakkındaki Yeterlik Algıları ve Karşılaştıkları Sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)* 33, 135-145.
- Gökçe, E. (1999). İlköğretim Öğretmenlerinin Yeterlikleri. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Anlra Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gömleksiz, M. N. ve Kan, A. Ü. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Alternatif Ölçme-Değerlendirme Yaklaşımları Tanıma Düzeylerine İlişkin Bir Değerlendirme. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 9 (1), 21-27.
- Goubeaud , K. ve Yan, W. (2004). Teacher educators' teaching methods, assessments, and grading: A comparison of higher education faculty's instructional practices. *The Teacher Educator*, 40 (1), 1-16.
- Gürşimşek, I. (2002). Öğretmen Adaylarında Öğrenmeye İlişkin Motivasyonel İnançlar ve Strateji Kullanımı. Muğla Üniversitesi SBE Dergisi, 8, akademik.mu.edu.tr/data/060020000/file.pdf.
- İzci, E. (1999). Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Öğretmenlik Mselke Bilgisi Yeterliklerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Karaca, E. (2003). Öğretmen Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Yeterliklerine İlişkin Likert Tipi Bir Yeterlik Algısı Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9, 179-198.
- Kilmen, S., Akın Kösterelioğlu, M. ve Kösterelioğlu, İ. (2007). Öğretmen Adaylarının Ölçme Değerlendirme Araç ve Yaklaşımlarına İlişkin Yeterlik Algıları. *AİBÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (1), 129-140.
- Linn, R. L. (1990). Essentials of student assessment: From accountability to instructional aid. *Teachers College Record*, 91(3), 422-436.
- MEB (2008). *Öğretmen Yeterlikleri: Öğretmenlik Mesleği Genel ve Özel Alan Yeterlikleri*. Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara.
- Mertler, C. A. (1999). Assessing student performance: A descriptive study of the classroom assessment practices of Ohio teachers. *Education*, 120 (2), 285-296.
- Mertler, C.A., ve Campbell, C. (2005, April). Measuring teachers' knowledge and application of classroom assessment concepts: Development of the Assessment Literacy Inventory. Paper presented at the meeting of the American Educational Research Association, Montreal, Canada.
- McMillan, J. H. (2004). *Classroom assessment: Principles and practice for effective instruction* (3rd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Ololube, N. P. (2008). Evaluation competencies of professional and non-professional teachers in Nigeria. *Studies in Educational Evaluation*, 34, 44-51.
- Özbaşı, D. (2009). Sınıf Öğretmenleri İçin Öğrenci Başarısını Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Yeterlik Göstergelerinin ve Bunlara İlişkin Algılarının İncelenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Anlra Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Park, H. M. (2008). Univariate analysis and normality test using sas, stata, and spss. *Working Paper*. The University Information Technology Services (UITs) Center for Statistical and Mathematical Computing, Indiana University.
- Popham, W.J. (2006). Needed: A dose of assessment literacy. *Educational Leadership*, 63, 84–85.
- Razali, N. M. ve Wah, Y. B. (2011). Power comparisons of shapiro-wilk, kolmogorov-smirnov lilliefors and anderson-darling tests. *Journal of Statistical Modeling and Analytics*, 2 (1), 21-33.
- Sağlam Arslan, A., Devocioğlu Kaymakçı, Y. ve Arslan, S. (2009). Alternatif Ölçme-Değerlendirme Etkinliklerinde Karşılaşılan Problemler: Fen ve Teknoloji Öğretmenleri Örneği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 1-12.
- Schunk, D. H. (1991). Self-efficacy and academic motivation. *Educational Psychologist*, 26 (3&4),201-231.
- Schunk, D. H. ve Zimmerman, B. J. (1994). *Self-regulation of learning and performance: Issues and educational implications*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Shepard, L. A. (2000). The role of assessment in a learning culture. *Educational Researcher*, 29 (7), 4-14.
- Stiggins, R. J. (2001). *Student involved classroom assessment* (3rd ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Şaşmaz Ören, F., Ormancı, Ü. ve Evrekli, E. (2011). Fen ve Teknoloji Öğretmen adaylarının Alternatif Ölçme Değerlendirme Yaklaşımlarına Yönelik Öz Yeterlik Düzeyleri ve Görüşleri. *Kurma ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11 (3), 1675-1698.
- Tekin, H. (1993). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme* (7. Baskı). Ankara:Yargı Yayınları.
- Thomas, L., Deaudelin, C., Desjardins J. ve Dezutter, O. (2011). Elementary teachers' formative evaluation practices in an era of curricular reform in Quebec, Canada. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 18 (4), 381–398.
- Uslu, E. (2003). İzmir Özel Lise Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Görüşleri. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Valli, L.ve Renert-Ariev, P. (2002). New standards and assessments? Curriculum transformation in teacher education. *Curriculum Studies*, 34 (2), 201-225.
- Woolfolk, A. E. ve Hoy, W. K. (1990). Prospective teachers' sense of efficacy and beliefs about control. *Journal of Educational Psychology*, 82 (1), 81-91.
- Yaman, S. ve Karamustafaoğlu, S. (2011). Investigating prospective teachers' perceived levels of efficacy towards measurement and evaluation. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 44 (2), 53-72.
- Yavuz, G. (2011). Öğretmen Adaylarının Öğrenme Öğretme Süreci ve Ölçme Değerlendirme Alanındaki Yeterliklerine İlişkin Görüşleri. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Yeşil, R. (2009). Sosyal Bilgiler Aday Öğretmenlerinin Sınıfıçi Öğretim Yeterlikleri (Kırşehir Örneği). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 23-48.
- Zhang, Z. ve Burry-Stock, J. A. (2003). Classroom assessment practices and teachers' self- perceived assessment skills. *Applied Measurement in Education*, 16 (4), 323-342.
- Zimmerman, B. J. (2008). Investigating self regulation and motivation: Historical background, methodological developments, and future prospects. *American Educational Research Journal*, 45 (1), 166-183.

Ek1: Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarına aritmetik ortalama ve standart sapma bilgileri (N=486)

Ölçme ve Değerlendirme Yeterlikleri	\bar{X}	S
Ölçme sonuçlarına göre öğrencilerin eksik oldukları yerleri tespit edebilme	4,43	3,33
Sınavın uygulanması sırasında çıkabilecek önlemler alabilme	3,69	1,02
Ölçme sonuçlarına göre kazanılmayan özellikleri belirleyebilme	3,68	1,18
Sınavın objektif cevaplanması için cevap anahtarını hazırlayabilme	3,67	2,09
Ölçme sonuçlarını öğrenciler ve velilerle paylaşabilme	3,66	1,14
Hedef/Kazanımları öğrenci özelliklerini dikkate alarak hazırlayabilme	3,66	0,87
Kazanım/hedeflere uygun maddeler hazırlayabilme	3,65	1,03
Geleneksel ölçme teknikleri hakkında bilgi sahibi olma	3,65	0,97
Değerlendirme sonuçlarına göre öğretme-öğrenme sürecini gözden geçirme	3,61	1,03
Öğretim hedef/kazanımlarına uygun ölçme araçlarını belirleyebilme	3,61	0,91
Öğrencinin değerlendirme sürecine katılımını sağlayabilme	3,59	1,22
Ölçme aracının pilot çalışmasını yapabilme	3,59	1,22
Ölçme araçlarında bulunması gereken özellikleri bilme	3,51	1,02
Ölçme ve değerlendirme konusunda temel kavramları bilme	3,51	1,03
Öğrencilerin özelliklerine göre hangi ölçme aracı kullanacağını karar verebilme	3,51	0,99
Bireysel farklılıklara uygun ölçme teknikleri uygulayabilme	3,48	0,94
Soru geliştirme süreci hakkında bilgi sahibi olma	3,38	0,98
Güvenirlik ölçütlerine uygun ölçme aracı geliştirebilme	3,37	0,98
Belirtke tablosunu/test planını oluşturabilme	3,35	1,03
Ölçme aracının yönergesinin belirleyip hazırlayabilme	3,36	1,06
Geçerlik ölçütlerine uygun ölçme aracı geliştirebilme	3,35	0,97
Kullanışlık ölçütlerine uygun ölçme aracı geliştirebilme	3,34	1,01
Öğrencilerin ön koşul öğrenmelerini saptayabilme	3,34	1,07
Sınav sonuçlarını istatistiksel olarak değerlendirebilme	3,31	1,17
Madde analizi gerektiren ölçme araçları madde analizi yapabilme	3,29	0,99
Üst düzey bilişsel özellikleri yoklayabilecek sorular yazabilme	3,26	1,13
Ölçme sonuçlarını bilgisayar aracılığı ile grafikler oluşturarak özetleyebilme	3,21	1,18
Ölçme araçları türlerine uygun istatistiksel işlemleri yapabilme	3,18	1,04
Akran değerlendirme formları hazırlayabilme	3,18	1,02
Alternatif ölçme teknikleri hakkında bilgi sahibi olma	3,09	1,05
Toplam	3,49	0,76